

Ročník III

2016

Lomanský Nepravidelník

04 / 2. 4. 2016 – Konečně jaro.

Tato sobota (2. 4.) byla skutečně ukázkově jarní. Sluníčko už i hezky hřálo. U našich tůní bylo nádherně. Vodní deficit z minulého roku je vyrovnán bohatě. Hráze všech tůňek přetékaají. Krása!

Ledacos začíná kvést a hlavně – máme první letošní snůšky. Skokaní. A že jich není málo. Máme velikánskou radost. Konečně si žáby tůně našly samy. Však velký rybník je již třetí sezonu bez vody, dokonce už ani nevypadá jako rybník.

Neobjevili jsme snůšky ropuch. Doufejme, že zatím.

U tůně lesní byl klid. Zde bývají později hlavně čolci.

Hojně kvete podběl (Tussilago farfara).

Časně z jara za slunného počasí vyrůstají na rumišťích, v příkopech, vlhkých březích a jílové půdě zlatožluté “pampeliškové” kvítky, které ještě nemají listy. Listy vyrůstají až koncem jara, kdy jsou květy odkvetlé. Sbíráme květ na počátku kvetení a později se sbírá i list. Květy i listy sušíme ve stínu.

V lékárně samostatný podběl už není v prodeji, z důvodu nařízení EU.

Všechny staré herbáře se shodují v názoru na léčivost koňského kopyta - podbělu, ale pan Mathioli uvádí jednu zajímavost navíc. Píše: Roste při kořenu obecného koňského kopyta jakási bavlnka bílá, kterouž odejma od něho a vyčiště, jestliže ji do šátku zavážeš a v louhu, v němž by málo sanýtru rozpustil, posvaříš a zas na slunci vysušíš, budeš mít troud výborný, nebo nejmenší jiskřička hned pojednou, jakž nejméně na železo udeříš, jme se a zapálí.

Já to tedy moc nechápu, ale když to pan Mathioli uvádí, nepochybuji o tom. ☺

Mathioli byl botanik a lékař italského původu - Pietro Andrea Mathioli (1501-1577) působil na královském hradě v Praze v letech 1554 – 1568 jako osobní lékař císaře Maxmiliána II. Jeho nejuznávanějším dílem je „Herbář neboli Bylinář“, který vyšel v Praze u Jiřího Melantricha z Aventina v překladu Tadeáše Hájka z Hájku (1525-1600) roku 1562.

Nakonec ještě dvě zajímavosti, o kterých mnozí ani nevědí, že kromě ptáka roku (letos červenka obecná – viz minulý Nepravidelník) je také jmenován obojživelník a plaz roku:

Obojživelník roku 2016 - rosnička zelená

Rosnička zelená (Hyla arborea) potřebuje osluněné mělčiny rybníků nebo malých vodních ploch. Jako jediná žába v ČR dobře šplhá pomocí přísavných terčiků na koncích prstů po keřích a po stromech. Rosnička se ráda sluní, ale po chvíli se schová ve stínu, aby nevyschla. V dubnu a v květnu je možné zaslechnout samečky i ve dne, avšak za příznivého počasí kvákají od jara do léta spíše až po setmění a pak se občas ozvou krátce přes den i na podzim a to i z míst dále od vodní nádrže.

*Hlavní začátek kampaně obojživelník a plaz roku připadá na **12. března, kdy je Národní den žab (NDŽ)**. 12. března na svátek svatého Řehoře totiž: "Čáp letí přes moře, žába hubu otevře...."*

Obojživelník roku 2015 - čolek horský

Obojživelník roku 2014 - ropucha krátkonohá

Obojživelník roku 2013 - čolek velký

Plaz roku 2016 - ještěrka zelená

Ještěrka zelená (Lacerta viridis) je největší ještěrkou České republiky. Dospělí samečci mají zvláště na jaře v období rozmnožování nádherně modře zbarvené hrdlo. Na Moravě tento druh obývá teplejší stanoviště zejména v jižní části, v Čechách je výskyt ještěrky omezen především na kaňonovitá údolí větších řek - tzv. říční neboli údolní fenomén.

V polovině března se probouzejí ze zimního spánku i plazi, nečekají až na 24. dubna, svátek sv. Jiří.

Plaz roku 2015 - zmije obecná

Plaz roku 2014 - želva bahenní

Plaz roku 2013 - užovka podplamatá

Koupím si lístek na jarní vlak
staré věci nechám doma
a nedočkává se vrhnu k obzoru.
Zavolám, až puknou kukly motýlásků.

J. Hepová – MiSFN